

WYMAGANIA EDUKACYJNE

niezbędne do otrzymania przez ucznia
poszczególnych śródrocznych
i rocznych ocen klasyfikacyjnych
z **języka polskiego**

w klasie IV

rok szkolny 2025/2026

I. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych wynikają z podstawy programowej oraz programu nauczania:

„NOWE SŁOWA NA START!” PROGRAM NAUCZANIA
OGÓLNEGO JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH
IV–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
(nazwa programu)

Marlena Derlukiewicz
(autor, autorzy)

Nowa Era
(wydawnictwo)

NOWE Słowa na start! 4; nr dopuszczenia 907/1/2017
(nazwa podręcznika i nr dopuszczenia)

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- d) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- i) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- j) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- d) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,

- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) aktywnie uczestniczy w lekcjach,

3. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- e) bierze czynny udział w lekcji,

4. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- c) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- e) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- f) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- g) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,

5. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,

- b) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- c) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- d) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- e) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- f) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- g) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- h) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,

6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- b) ma kłopoty z techniką czytania,
- c) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- e) wykazuje się niechęcią do nauki,
- f) nie angażuje się w pracę grupy.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Test diagnostyczny (diagnoza)** – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.
 - Nauczyciel przeprowadza w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia.
 - Jest zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania.
 - Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia i nie są podstawą do wystawienia stopnia bieżącego.
2. **Sprawdziany** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
 - a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
 - c) Zapowiedziane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
 - d) Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do dziennika elektronicznego.
 - e) Nauczyciel ma obowiązek poprawić sprawdziany w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych lub na prośbę uczniów przeprowadza sprawdzian powtórnie.
 - f) Uczeń, który opuścił sprawdzian, musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. W przypadku ponownej nieobecności (usprawiedliwionej) ucznia w ustalonym terminie uczeń pisze sprawdzian po powrocie ze szkoły.
3. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.
 - a) Prace klasowe są zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.

- b) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.
 - c) Zapowiedziana praca klasowa wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
 - d) Nauczyciel ma obowiązek poprawić prace klasowe w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych lub na prośbę uczniów przeprowadza prace klasowe powtórnie.
 - e) Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. W przypadku ponownej nieobecności (usprawiedliwionej) ucznia w ustalonym terminie uczeń pisze sprawdzian po powrocie ze szkoły.
- 4. Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.
- a) Kartkówki trwają najczęściej 15 minut.
 - b) Nie muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem.
 - c) Podlegają poprawie.
 - d) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka musi napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- 5. Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
- a) Oceniając na stopień odpowiedzi ustną, nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.
 - b) Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlega ocenie cyfrowej, ale jest odnotowywana jako plus. Pięć plusów skutkuje oceną bardzo dobrą.
- 6. Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.
- a) Zadania domowe nie są obowiązkowe dla ucznia i nie ustala się z niej oceny.
 - b) Uczeń, który wykona zadanie, otrzymuje od nauczyciela informację zwrotną o tym, co zrobił dobrze, a co powinien poprawić.

7. Aktywność na lekcji – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć oceniana jest za pomocą znaków + (5 plusów = bardzo dobry),

8. Zeszyt i zeszyt ćwiczeń – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.

a) Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.

b) Mogą być sprawdzane, jednak nie podlegają ocenie.

c) Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdej chwili.

9. Znajomość lektur – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.

a) Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne. Nauczyciel informuje ucznia przed przystąpieniem do czytania o formie sprawdzania znajomości treści lektury.

b) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.

c) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.

10. Recytacja tekstów poetyckich i prozy.

a) Jest zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

b) Uczeń recytuje wybrany przez siebie lub wskazany przez nauczyciela tekst.

c) Przy ocenianiu nauczyciel zwraca uwagę na: znajomość tekstu, wyraźne mówienie, właściwe tempo mówienia, interpretację głosową tekstu.

11. Dyktanda, sprawdziany ortograficzne

- Są zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
- Pisanie ze słuchu, uzupełnianie luk, przepisywanie tekstu itp.

- Sposób oceniania dyktand określa nauczyciel, biorąc pod uwagę daną klasę oraz rodzaj sprawdzanych umiejętności ortograficznych.
- O zastosowanych kryteriach informuje uczniów kilka dni przed dyktandem i w razie potrzeby motywuje taki, a nie inny sposób oceniania błędów ortograficznych.

12. Inne formy pracy ucznia niewymienione powyżej:

- prezentacje na forum klasy,
- czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempie,
- czytanie ciche ze zrozumieniem,
- prace długoterminowe, m.in. projekty, gazetki,
- udział w konkursie klasowym, szkolnym, międzyszkolnym, w przedstawieniu, akademii szkolnej,
- opowiadanie ustne,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

III. Progi procentowe przy ocenianiu prac uczniów

100% = celujący (cel)

99% – 90% = bardzo dobry (bdb)

89% – 75% = dobry (db)

74% – 50% = dostateczny (dst)

49% – 30% = dopuszczający (dop)

29% – 0% = niedostateczny (ndst)

IV. Rodzaje oceniania bieżącego

1. Stopień w ocenianiu bieżącym (w skali 1 – 6).
2. Ocena cząstkowa: plusy.
3. Ekspozowanie prac na wystawach, gazetkach**.
4. Pochwała ucznia przed zespołem klasowym, rodzicami**.

V. Sposób przekazywania informacji o ocenie i postępach w nauce.

1. UCZNIOM:

- ustnie (motywując ocenę i wskazując możliwości poprawy);
- pisemnie – w zeszyte przedmiotowym, w dzienniku elektronicznym

2. RODZICOM:

- ustnie – podczas indywidualnych spotkań i konsultacji nauczycieli, a także podczas organizowanych zebrań z rodzicami;
- pisemnie – w zeszyte przedmiotowym ucznia, w dzienniku elektronicznym.

Z pisemnymi sprawdzianami wiedzy można zapoznać się w szkole – dzieci w czasie lekcji, rodzice podczas organizowanych konsultacji, wywiadówek lub po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z nauczycielem.

VI. Częstotliwość sprawdzania osiągnięć i umiejętności uczniów.

1. Nauczyciel ma obowiązek systematycznego sprawdzania osiągnięć uczniów zgodnie z zapisami statutowymi szkoły. Częstotliwość poszczególnych form sprawdzających:
 - a) Odpowiedź ustna i kartkówki – możliwość na każdej lekcji.
 - b) Wykonywanie przez uczniów ćwiczeń – możliwość na każdej lekcji.

- c) Wypracowania klasowe – co najmniej dwa w semestrze.
- d) Sprawdziany – po każdej większej partii materiału, co najmniej dwa w semestrze.
- e) Zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń – według uznania nauczyciela,

VII. Ogólne warunki poprawy ocen

1. Poprawie podlegają oceny z następujących form sprawdzania:

- a) prace klasowe,
- b) sprawdziany,
- c) znajomość lektur,
- d) recytacja,
- e) kartkówki,
- f) dyktanda,
- g) odpowiedzi ustne,
- h) czytanie ze zrozumieniem

2. Ocenę niedostateczną z pracy klasowej/sprawdzianu, wypracowania, dyktanda uczeń powinien poprawić w terminie 14 dni od dnia oddania prac. Nauczyciel wpisuje do dziennika dwie oceny: z pracy napisanej w pierwszym terminie i poprawy.

3. Uczniowie mogą poprawić każdą ocenę w terminie do 14 dni.

VIII. Ocena śródroczna i roczna

- 1. Na ocenę śródroczną z *języka polskiego* składają się oceny bieżące z różnych form aktywności ucznia.
- 2. Na ocenę roczną z *języka polskiego* składa się ocena śródroczna oraz oceny bieżące różnych form aktywności ucznia (II półrocze).
- 3. Ocena śródroczna i roczna nie są średnimi matematycznymi ocen cząstkowych.

IX. Warunki i tryb otrzymania oceny wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.

1. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela w terminie 30 dni przed zatwierdzeniem rocznych wyników klasyfikacji.
2. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen bieżących jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa.
3. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - 1) Frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 80 % (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
 - 2) Usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
 - 3) Przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych;
 - 4) Uzyskanie ze wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
 - 5) Skorzystanie ze wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym konsultacji indywidualnych.
- 6) Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do wychowawcy klasy, w ciągu 5 dni od ostatecznego terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
- 7) Wychowawca klasy oraz nauczyciel przedmiotu spełnienie przez ucznia warunków.
- 8) W przypadku spełnienia przez ucznia wszystkich warunków nauczyciel przedmiotu wyraża zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
- 9) W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 6. prośba ucznia zostaje odrzucona, a wychowawca lub nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
- 10) Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 5 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego lub sprawdzianu umiejętności, obejmującego tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań.
- 11) Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy klasy.
- 12) Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą.
- 13) Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

X. OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

1. System oceniania oparty jest na sprawiedliwości i jawności.
2. Ocenie podlegają następujące obszary aktywności: wypracowania klasowe, sprawdziany z nauki o języku, sprawdziany podsumowujące rozdział, kartkówki, dyktanda, sprawdziany z lektur, odpowiedzi ustne, aktywność, recytacja tekstów, czytanie ciche ze zrozumieniem, czytanie głośne, ustne opowiadanie, prace dodatkowe (udział w konkursach, prace projektowe itp.).
3. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania. Wskazane jest powtórzenie tych czynności na początku II półrocza.
4. Wszystkie prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, musi napisać pracę w terminie późniejszym, wyznaczonym przez nauczyciela.
5. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych sprawdzianów, wypracowań klasowych i dyktand podawane są z tygodniowym wyprzedzeniem.
4. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu/pracy klasowej w określonym terminie, powinien (w porozumieniu z nauczycielem) uczynić to w ciągu 2 tygodni od momentu powrotu do szkoły.
5. Ocenę niedostateczną z pracy klasowej/sprawdzianu, wypracowania, dyktanda uczeń powinien poprawić w terminie 14 dni od dnia oddania prac. Nauczyciel wpisuje do dziennika dwie oceny: z pracy napisanej w pierwszym terminie i poprawy.
6. Uczniowie mogą poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu, wypracowania, dyktanda, kartkówki. Muszą jednak zrobić to w terminie 14 dni od dnia oddania prac.
7. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.
8. Spisywanie (ściąganie) podczas prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek skutkuje zabránieniem pracy i koniecznością pisania pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki od początku. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym w formie uwagi.
9. Wszelkie plagiaty, prace niesamodzielne nie są oceniane przez nauczyciela. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym w formie uwagi. Uczeń musi napisać pracę jeszcze raz.

10. Kartkówki przeprowadzane z trzech ostatnich lekcji mogą być niezapowiedziane.
11. Nauczyciel podaje zakres materiału na zapowiedziane kartkówki.
12. Pytanie z trzech ostatnich lekcji może być niezapowiedziane.
13. Uczeń ma prawo być dwukrotnie w ciągu semestru nieprzygotowany do lekcji (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów, przeczytania lektury). Za nieprzygotowanie uznawane jest także brak zeszytu i zeszytu ćwiczeń.
14. Nieprzygotowanie do zajęć uczeń zgłasza nauczycielowi na początku lekcji.
15. Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej oraz przez 3 dni po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
16. Uczeń nieobecny w szkole jest zobowiązany do nadrobienia zaległości i uzupełnienia zeszytu oraz zeszytu ćwiczeń.
17. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Przewidziane są także zajęcia wyrównawcze, na które uczeń winien chodzić.
18. Ocena semestralna wynika z ocen częściowych, ale nie jest ich średnią arytmetyczną.

Joanna Czyż